

คลังดิ่งที่ปรึกษาอุดรช่องโหว่ ข้อมูลชี้ชัดไทยเก็บภาษีล่าช้า

รัฐบาลและกระทรวงการคลังมีการประชุมร่วมกับนายกรัฐมนตรี พร้อมทั้ง 3 กรมจัดเก็บภาษี เพื่อให้หาแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีควบคู่ไปกับการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันกระตุ้นการใช้จ่ายของประชาชนในช่วงเศรษฐกิจชะลอตัว เพราะทำให้รายได้โดยรวมของภาครัฐต่ำกว่าเป้าหมายถึง 2 หมื่นล้านบาท โดยนายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์ ปลัดกระทรวงการคลัง ได้มอบหมายให้ทั้ง 3 กรมจัดเก็บภาษีเร่งหาสาเหตุในพื้นที่ การจัดเก็บ และหาทางปิดช่องโหว่การจัดเก็บภาษีที่เป็นในปัจจุบัน

นอกจากนี้ยังมีแผนจ้างที่ปรึกษาจากต่างประเทศมาศึกษาการปรับโครงสร้างภาษีและหาทางอุดช่องโหว่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี โดยเบื้องต้นได้ประสานกับบริษัทที่ปรึกษาหลายราย เช่น ไพร์ซวอเตอร์เฮาส์ (PWC) บริษัทแม็คแคนซี และบริษัท KPNG เพื่อเข้ามามองปัญหาร่วมกัน ทั้งกรมจัดเก็บภาษีและหน่วยงานจากภายนอก เพื่อหาแนวทางทั้งหมดเสนอรัฐบาลชุดใหม่

ขณะที่รายงานผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ระบุว่าแรงงานในระบบของไทยทั้งหมดมีประมาณ 38 ล้านคน ที่เหลืออีก 28 ล้านคน เป็นเด็ก คนชรา พระภิกษุ และผู้ช่วยครัวเรือน โดยในกลุ่มของแรงงานนั้นแบ่งเป็นมนุษย์เงินเดือน 17 ล้านคน และกลุ่มอาชีพอิสระ เช่น หมอ วิศวกร ก่อสร้าง เกษตรกร แท็กซี่ ทหารเรือ แพงลอยอีก 21 ล้านคน โดยในกลุ่มมนุษย์เงินเดือน 17 ล้านคน ได้รับค่าแรงไม่ถึง 300 บาทต่อวัน มีจำนวน 11.5 ล้านคน กลุ่มนี้อยู่ในฐานะภาษีของกรมสรรพากร เพราะมีรายได้ไม่ถึง 150,000 บาทต่อปี

ส่วนกลุ่มมนุษย์เงินเดือนที่เหลือ 5.5 ล้านคน ได้รับค่าแรงเกินวันละ 300 บาท เมื่อรวมกับกลุ่มอาชีพอิสระจำนวน 21 ล้านคน จะมีจำนวนผู้เสียภาษี 26.5 ล้านคน ปรากฏว่า ล่าสุดปี 2557 มีคนมาขึ้นแบบ ภ.ง.ด.90-91 กับกรมสรรพากรแค่ 10 ล้านกว่าคนเท่านั้น แสดงว่ากลุ่มอาชีพอิสระยังหลีกเลี่ยงการขึ้นแบบเสียภาษีอีกมาก และในจำนวนผู้ขึ้นแบบนั้นก็มีผู้ที่ไม่เสียภาษีจริงๆ แค่ 2 ล้านคนเท่านั้น เพราะเมื่อหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนต่างๆ เหลือเงินได้สุทธิไม่ถึง

150,000 บาทต่อปี จึงหลุดออกไปอยู่นอกฐานภาษี หรือส่วนใหญ่จะได้เงินภาษีคืน

นอกจากนี้ จากข้อมูลผลการศึกษาของธนาคารโลกก่อนหน้านี้ ระบุว่า ประเทศไทยควรจะเก็บภาษีได้ 21.35% ของจีดีพี แต่ปรากฏว่าเก็บได้จริงเพียงแค่ 16.20% ของจีดีพีเท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศ พบว่าประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของไทยอยู่ในระดับต่ำมากแค่ 0.76% และถ้าเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.90% ส่วนประเทศที่พัฒนาแล้วมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.08%

สำหรับโครงสร้างภาษีเงินได้นิติบุคคล ในปีที่ผ่านมาธนาคารโลกทำการศึกษา พบว่าผู้ประกอบการจดทะเบียนในรูปของบริษัท ห้างหุ้นส่วนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่กรมสรรพากร คิดเป็นสัดส่วน 1 ใน 3 ของภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จัดเก็บได้ทั้งหมด หรือประมาณ 28.5% ของภาษีเงินได้นิติบุคคล ส่วนบริษัทที่อยู่นอกตลาดหลักทรัพย์ จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลคิดเป็นสัดส่วน 2 ใน 3 ของภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จัดเก็บได้ หรือ ประมาณ 71.5% ของภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยมีบริษัทที่อยู่นอกตลาดหลักทรัพย์ ส่วนใหญ่เกือบ 2 แสนราย ที่ไม่ได้จ่ายภาษีให้แก่กรมสรรพากร

ส่วนกลุ่มบริษัทห้างร้านที่เข้ามาอยู่ในฐานภาษีของกรมสรรพากรแล้ว ปรากฏว่ามีบริษัทเป็นจำนวนมากได้รับสิทธิลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี ทำให้รัฐต้องสูญเสียรายได้ปีละหลายหมื่นล้านบาท อาทิ บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมบีโอไอได้รับยกเว้นภาษี 8 ปี, ธุรกิจเอสเอ็มอีที่มีกำไรสุทธิไม่เกิน 150,000 บาท ได้รับการยกเว้นภาษี, กำไรสุทธิไม่เกิน 1 ล้านบาท เสียภาษีที่อัตรา 15% และหากจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เสียภาษีที่อัตรา 25% และถ้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ใหม่เสีย 20% ทำให้อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริงอยู่ที่ 23.9%

ขณะที่ภาษีมูลค่าเพิ่ม (แวต) เป็นภาษีทางอ้อมที่มีประสิทธิภาพสูง เริ่มนำมาใช้ปี 2535 เก็บในอัตรา 10% แต่เมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในปี 2540 รัฐบาลได้ลดภาษีมูลค่าเพิ่มลงเหลือ 7% ตั้งแต่เมษายน 2542 จนถึงปัจจุบัน และมีการยกเว้นภาษีให้แก่สินค้าเกษตรหลายรายการ การศึกษา สาธารณสุข ทำให้มีอัตราภาษีที่แท้จริง แค่ 5.5% หากมีการปรับขึ้นภาษีมูลค่าเพิ่มทุกๆ 1% จะทำให้รัฐมีรายได้เพิ่มขึ้นปีละ 40,000 ล้านบาท